Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertia est gl[or]iosa luc[is] radiatio: cum [...] [et] q[ua]si sol refulgens sic ille [et]c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

nijs z castitate. Et.ij. Cor.iiij. Sp mor//
tificatōez iesu i corpe nro ꝯferētes vt z vi
ta iesu manifestet in corpib9 nris. Hec ibi.
Sic itaq̄ q̄ castitatem diligit: fomēta sibi
subtrahat luxurie: cuiusmodi sūt cibi z po
tus calidi z mlierꝝ visus aut cohitatio: et
vigilijs atq̄ ieiunijs s'exēplo bti nicolai cor
pus suū atterere studeat. Nā sic derideˢd9
foret q̄ diceret sibi displicere domū suā ici
nerari q̄ accēse domui ꝯtinue fasciclos flā
migeros inijceret: Sic q̄ luxuria ardet et
carnes z vinū ceteraq̄ supflua ñ vitat. Nā
sm ligna silue exardescit ignis Eccl.xviij
Propterea iubet apl's.j.cor.vj. Fugite for//
nicatiōez. Vñ Amb. Cū alijs nēpe vicijs
pōt expectari conflict9. hanc ꝓo fugite: ne
approximetꝫ: qꝛ nō pōt alit' meli9 vinci. In
cui9 exēplū Joseph fugiēs palliū in manu
mlierꝫ reliqt Gen.xxxix.

Secūda virtuosa pfectio

est fraternalis charitatis beniuolētia Sci
ebat q̄ppe qm sic bz puer.xxj. Facere mise
ricordiā plus placet deo q̄ victime. Ido
se totum misc'die opib9 cōtulit. Job.xxxj.
Ab infantia mecū creuit miseratio. Appa//
ret aūt fratnal' ei9 pietas multiplr. ¶ Pri
mo: qꝛ singulis afflictꝫ exhibebat cōpassi//
onē. Job.xxx. Flebā sup eo q̄ afflict9 erat.
Vñ de ipo cātat eccl'ia. Erat em valde cō//
patiēs z sup afflictos pia gestans viscera.
Itē cātat. Copiose charitatꝫ nicolae pōti
fex zc. ¶ Scdo qꝛ desolatꝫ ingerebat ꝯso
lationē. Eccl.vij. Nō desis plorātib9 i cō
solatiōe: z cū lugētib9 ābula. Et.j. Thes.
v. Consolami pusillanimes. ¶ Tertio q̄a
egenis ipēdebat subuentionem. Job.xxx.
Aia mea cōpatiebat paupi. Lu.xviij. Da
paupib9 z hēbis thesaurꝝ i celo. Beatus
itaq̄ nicola9 defūctꝫ parētib9 suis: oēs di
uitias q̄s in copia mag' parētes sibi reliq̄//
rāt: statī paupib9 elargiri cepit. vñ multāz
auri copiā dedit illi q̄ pre pauptate z ino//
pia tres filias suas pstituere volebat. de//
dit itaq̄ de meliori/qꝛ aurꝝ. de ꝓprio: nō d̄
alieno, dedit ꝓpter honorē dei: nō ꝓpt' fauo
rē mōi. dedit nō diuitib9: sed paupib9. de//
dit inq̄ā manu ꝓpria: ñ differēs vt p ali//
os daret post mortē suā. Vide legēdam.
Ps. Dispsit dedit paupib9 zc. Viduarū
q̄ppe z orphanorꝝ atq̄ oppssorꝝ sic negocia
curabat ac si ꝓpria essent. Ipe q̄ppe q̄si alt'
iob. Job.xxix. pater erat pauperꝝ.

Tertia ei9 virtuosa perfe

ctio est spiritual' deuotōis excellentia. No//
cte em z die sp orabat. et sic sp i dies gra
et spū pficiebat. qꝛ dr sal. Lu.xj. Dabit pr
celestꝫ spm bonū petētib9 se. Et ps. Que//
rite dnm. s. in orōne z ꝯfirmami: q̄rite fa//
ciē ei9 sp. ¶ Deuotionē aūt ei9 augebant
et pficiebāt tria ¶ Primū est mundanorū
despectio. Orō em (vt Dam. dr) est ascen//
sus mētꝫ in deū. Tpalia āt z mūdana mē//
tē inferi9 depmūt. io amor eorꝝ deuotionez
ani tollit. q̄re p oppositū/mūdanorꝝ ꝯtem//
pt9 ad deuotionē disponit. Gre. Disce bō
nō diligere mundū vt diligas deū. auerte
vt ꝯuertarꝫ. effunde vt implearꝫ. Hec ille
Vñ sm phm li. de aialib9. aues claudunt
oclos cū palpebra iferiori. aialia ꝓo terre//
stria cū palpebra supiori. Per aialia terre//
stria mūdanos. p aues vo/spūales viros
intellige z deuotos. Btūs g° nicola9 vt to
tus in deū tēderet/ sine retardatiōe gl'iam
mōi spreuit oino cum oblectamētis suis.
Bern. Gustato spū necesse est desipe car//
nē. affectāti celestia/terrena ñ sapiūt. eter//
nis hiāti/fastidio sunt transitoria. Hec il//
le. ¶ Scdm est scpturarꝝ scrārꝝ meditatio.
Libenter em legebat: audiebat: z medita
bat sacras scripturas: z qd accipe poterat
armariolo pectoris ꝯdebat. Ps. Preuene
rūt oculi mei ad te diluculo vt meditarer
eloq̄a t. Itē Sup oēs docētes me itellexi
qꝛ testionia tua me. m. ē. Talis aūt medi
tatio feruorē deuotōis accēdit. Ps. In me
ditatione mea exardescet ignis. ¶ Tertiū
est eccl'iarꝝ freq̄ntatio. Scte em eccl'ie limi
na freq̄ntabat. ibi em plima sūt deuotiōis
feruētioris iductīa. Chrys. sup illō mat.
xxj. Intrās iesus i tēplū dr. Propriū erat
boni filij vt veniēs pmo curreret ad domū
pris. Tu āt imitator chri fact9 cū i aliquā
ingressus fuerꝫ ciuitatē: pmo an oēm actū
ad eccl'iaz curras. hec ille. Btūs itaq̄ ni//
cola9 tanq̄ ver9 chri imitator eccl'ias freq̄n
tabat. et sic sp i deuotoe z feruore spūs pfi(ciebat.

Tertia peminētia est glo
riosa sue lucꝫ radiatio. ꝓpt quā dr
Et q̄si sol refulgēs: sic ille zc. Be//
atus em Nicolaus pontifex factus quasi

ſol refulgēs eccꝉiam dei illuſtrauit. Dicit᷑
vtiqꝫ fuiſſe ſicͭ luna plena ꝓpt᷑ virtutū pleni
tudinē in ipo a vero ſole chɽo receptā. ſed
ſꝯl ōz q̄a non ſolū in ſe luxit: ſed clariſſimis
radijs eccꝉiam illuſtrauit. Vn̄ poſſumꝰ ō
eo dicere illō Joſue. x. Stetit ſol in medio
celi. i. eccꝉie. Illuſtrauit aūt eccꝉiam p̄cipue
triplici lumine.

¶ Primo lumine documentorum
¶ Secundo lumine exemploꝝ.
¶ Tertio lumine miraculorum

Primo lumīe documēto-
rū. Verba em̄ ſctā dicūt᷑ lumē. Ps. Lucer
na pedibꝫ meis vbū tuū. Efficax q̄ppe erat
btūs nicolaꝰ in loq̄ndo: alacer in exhortā-
do: ſeuerꝰ in corripiēdo. Ber. Hec ſunt q̄
paſtori ꝯgruūt: bonitas: diſciplina: ſciētia
Bonitas trahit. diſciplina corrigit. ſcien-
tia paſcit. Idē. Oportet prius vino zeli in
charitate ferueāt eſtuet q̄ alijs p̄ſideat: alio-
q̄n iprobe ſatꝫ p̄eſſe affectas qbꝫ ꝓdeſſe nō
curas. Idē. Preſis vt p̄ſis. p̄ſis vt fidelis
ſeruꝰ ⁊ prudēs quē ꝯſtituit dn̄s ſup̄ fami
liā ſuā. Ad q̄d: vt des illis eſcā in tp̄e. hoc
eſt: vt diſpēſes / nō imperes Hec ille.

Secūdo lumīe exemploꝝ
Opa em̄ ſctā inq̄ntū alijs exēplaria ſūt di-
cunt᷑ lumē. Lu. v. Luceat lux vr̄a corā ho-
minibꝫ vt videāt ⁊c̄. Et. j. Tim. iiij. Exem
plū eſto fidelibꝫ in vbo ⁊ ꝯuerſatōe. Ber.
Sermo q̄dē viuꝰ ⁊ efficax exēplū eſt opis
facile faciēs ſuadibile qd̄ ōz dum mōſtrat
factibile qd̄ ſuadet᷑. Hec ille. Btūs itaqꝫ
nicolaꝰ ſuaꝝ virtutū exēplis eccꝉiaꝫ illuſtra
uit. Effulſit aūt in tēplo dei tripliciter.
¶ Prio in pontificalis dignitatꝫ ingreſſu.
vbi apparuit vera eiꝰ hūiliatio. Inuitꝰ em̄
⁊ cū q̄dā coactōe pōtificiū aſſumpſit. Vo
lebat dn̄m imitari q̄ fugit: dū vellēt eū fa-
cere regē. Idō poterat dicere illō ps̄. Exal-
tatꝰ aūt hūiliatꝰ ſum ⁊ ꝯturbatꝰ. Vide le
gēdā. Et nota ꝙ cōmēdabilis fuit electio
eiꝰ in ep̄m mirrēſem. Tū q̄z facta ē p̄miſſa
orōne: queadmoduꝫ ⁊ electio Matthie in
ap̄lm Act. j. Tū q̄z diuina reuelatōe. q̄z vox
de celo lapſa ē vt eligerēt Nicolaū. Heb.
v. Nec q̄ſq̄ꝫ aſſumat ſibi honorem: ſed q̄
vocat᷑ a deo ⁊c̄. Tum q̄z cōi oim̄ ꝯſenſu et
approbatōe. Prouer. xxviij. In exaltatōe
iuſtoꝝ multa glīa ē: ſed regnantibꝫ impijs
ruine hoim̄. Bern̄. in q̄dam ep̄la. Si rebꝰ
raritas p̄ciū facit / nihil in eccꝉia p̄cioſius:
nihil optabiliꝰ bono vtiliqꝫ paſtore. nemꝑ
pe rara eſt auis iſta. Hec ille. ¶ Scdo ec-
cleſiā irradiauit lūīne exēploꝝ i executio-
nis ꝓgreſſu. vbi appuit oīmoda ſctitatis
cumulatio. tūc em̄ appuit nō ſolū vt ſol lu
cēs: ſed feruore charitatꝫ ardēs. Jo. v. Il
le erat lucerna ardēs ⁊ lucēs. Ber. Arde-
re ſanctū eſt. lucere tm̄ vanū. ardere ⁊ luce
re p̄fectū. Lucifer ſplēdorē habuit: ſed nō
ardorē: ideo cecidit. Hec ille. Et Ecc̄i. l.
Quaſi ignis effulgēs ⁊ thus ardēs i igne
Effulgēs inq̄ꝫ ꝓpt᷑ bonoꝝ opeꝝ ſplēdore.
q̄ſi ignis ardēs ꝓpter charitatꝫ ardorem. ⁊
q̄ſi thꝰ ardēs ꝓpt᷑ ſue ſctitatꝫ odorē lōge la
teqꝫ diffuſum. Ecc̄i. l. Effudit odorē diui
Per hūc itaqꝫ odorem mltos trahebat ad
deū ⁊ in viam ſalutis alliciebat. ij. Coꝝ. ij.
Chr̄i bonꝰ odor ſūꝰ deo in his q̄ ſalui fiūt.
hec ille. Per hūc itaqꝫ odorē ex calore cha
ritatꝫ p̄cedētē mltos in viaꝫ ſalutꝫ dirige-
bat. j. Reg. xj. Erit vob ſalus cū incaluerit
ſol. q̄z vicꝫ lumē ſine calore ad h̄ nō ſuffice
ret / neqꝫ ſuauitatꝫ odorē corā deo effūde-
ret. ¶ Tertio in finali ſuo deceſſu. Vbi cla
ruit eiꝰ ad celeſtē glīam trāſlatio. Ecc̄i. xli
iiij. Placuit deo ⁊ trāſlatꝰ eſt in p̄adiſum.
Hec ibi. Glioſus aūt appuit eiꝰ deceſſus
p̄cipue ꝓpt᷑ tria. Primo ꝓpt᷑ angelicā app̄i
tionē. Cū em̄ vellet eū dn̄s aſſumere / roga
uit dn̄m vt ſctōs angelos ad ſe mitteret.
Et iclinato capite: ſctōs angelos ad ſe ve-
nire ꝯſpexit. Ps̄. Angelꝭ ſuis mādauit de
te vt cuſtodiat te in oībꝫ vijs t. Tādēꝫ aūt
deuote ſe cōmēdauit deo d. In manꝰ tuas
dn̄e cōmēdo ſpm̄ meū. Et ſic glioſam aiaꝫ
deo reddidit āno dn̄i. cccxliij. Sap. iij. Iu
ſtoꝝ anie in manu dei ſunt. et Eſa. xlix. In
vmbra manꝰ ſue ꝓtexit me. Scdo ꝓpt᷑ ar
monicā iubilationē. q̄z audita celeſtꝫ q̄dā
angeloꝝ melodia deferentiū aīam eiꝰ in ce
lū. Eſa. lv. In leticia egrediemini ⁊ i pace
deducemi. Tertio ꝓpt᷑ honorificā itumula
tionē. Nā ſtati vt ſepultꝰ fuit in tūba mar
morea / a capite fons olei ⁊ a pedibꝫ fōs aq̄
ꝓfluxit. Tob. xiiij. Sepultꝰ eſt honorifice
Et Eſa. xj. Erit ſepulcrū eiꝰ glioſum.

Tertio effulſit lumīe mira
culoꝝ. Ps̄. Illuxerūt coruſcatiōes tue or-

biterre. Sunt aūt circa miracula btī nico-
colai tria q̄dā ſingularis excellētie conſide
rāda. Prima eſt mirabilis acceleratio.
q2 vicꝫ fecit deꝰ in eo mirabilia ab infantia
ſua: vt dictū eſt. Scdm eſt viſibil' appa
ritio. q2 vicꝫ adhuc viuēs pluries cū inuo
cātibꝰ viſibilr̄ appuit etiā in ptibꝰ mltū re-
motꝭ tā in terra/ſic pncipibꝰ falſo accuſatꝭ
q̄ in mari/ſicut piclitātibꝰ nautꝭ. Vide le-
gendā. Tertiū eſt innūerabil' multipli-
catio. Vn̄ in collecta dr̄. Deꝰ q̄ btm̄ Nico
laū pōtificē tuū innūerꝭ decoraſti miracu-
lis. Fecit em̄ miracl'a ꝯ nequitias ſpirituales
diane vicꝫ ꝑfidiā refellēdo. Itē circa crea-
turas īſenſibiles: vt mare pacādo ꝛ frumē
tū mlt'iplicādo. Itē circa creaturas rōna-
les. Et hi iterū tripl'r. Primo latronibꝰ appa-
rēdo ꝛ eos corripiēdo. Secūdo mortuos
ſuſcitando: ſic filiū cū ſcypho in mari ſub-
merſum: puerū a diabolo ſtrāgulatū: ꝛ piu
rē chriānū in biuio ſuffocatuꝫ. Tertio ſui-
os deuotos a piculis ꝛ neceſſitatibꝰ eripi-
endo: vt patet de filio q̄ detinebat in do-
mo ſoldani: ꝛ in tribꝰ pncipibꝰ p inuidiā fal-
ſo apd̄ imparatorē accuſatꝭ ꝛ in carcere detruſ
ſiſq3 ad mortē cōdemnatꝭ. Et in plimis q̄
per vnctionē olei aut potū aq̄ d' eiꝰ tumu
lo fluētꝭ/a varijs morbis ꝛ lāguoribꝰ libe-
rati ſunt. Mox em̄ vt ſepultꝰ fuit in tūba
q̄dā marmorea: a capite fons olei: et a pe-
dibꝰ fons aq̄ ꝑfluxit. vt dictū eſt. Hec ſup
dicta miracl'a videas in legēdis. Ps. Sci
tote q2 dn̄s ſcm̄ ſuū mirificauit. Sic ita-
q3 patet q̄m glorioſus nicolaꝰ q̄ſi ſol mirabi
liter refulgēs fuit in eccl'ia dī. Ad hūc ita-
q3 ſolē mētꝭ oclos erigamꝰ: iuxta hoc mi-
randū ſctitatꝭ exēplar mores nr̄os cōpo-
nere ſtudeamꝰ: vt ſic p viribꝰ ſemitas eiꝰ
inſeq̄ntes/cū illo tandem ad celeſte regnū
pingere mereamur Amē.

Sermo de beata Lucia

Lux in tene-

bris lucet: ꝛ tenebre eā nō com
ꝑhēderūt. Jo. j. Dicta ſunt ad
litteram hec ꝟba de chr̄o q̄ de ſeipſo dr̄ Joan.
viij. Ego ſum lux mūdi. Et Jo. iij. Lux ve
nit in mūdū ꝛ dilexerūt hoīes magꝭ tene-
bras q̄ lucē. Hec ibi. Hāc lucē tenebre. i.
hoīes mali ꝛ tenebroſi/n̄ cōprehēderūt. i.
nō receperūt. Vn̄ iudeis induratꝭ dicebat
Joā. viij. Sermo meꝰ non capit in vobis.
Caueāt ne ſiles illis fiāt q̄ ꝟba dei nō ca-
piunt. Pn̄t etiā ꝟba paſſupra exponi de q̄
liber ſcto q̄ luxit in tenebris huius mundi
Vita em̄ ſctōꝝ eſt luminare qḋ nos in be
atitudinē dirigit. Vn̄ ꝛ diſcipulis ſuis dr̄
dn̄s Mat. v. Vos eſtꝭ lux mūdi. Hāc lucē
tenebre. i. mūdani ꝛ pctōres nō cōprehēde
runt. i. nō approbauerunt: nec imitari volu
erūt. Joā. iij. Oīs q̄ male agit odit lucē.
In ꝓpoſito aūt ſpecial'r appropriantur hec
ſupradicta ꝟba btē Lucie ꝓpter cōformita
tē noīs. Nam dr̄ Lucia a luce: q̄ſi lucꝭ via
Tanta q̄ppe eſt cōueniētia capitis chriſti
et mēbroꝝ eius q̄ frequenter que de vno
dicunt/alteri etiaꝫ adaptari poſſunt. Itē
poſſunt intelligi p̄dicta verba de luce gra-
tie. De qua ps. Lux orta eſt iuſto. Hec lu-
cet in tenebris. i. inter huius mundi tene-
bras. et tenebre. i. peccatores eam non cō-
prehenderunt. i. eam non receperūt. Nam
ſicut dicit Paulus. ij. Cor. vj. Que ſocie-
tas lucꝭ ad tenebras: q̄ſi dicat. nulla. Ideo
iuxta doctrinam apl̄i Rom. xiij. Abijcia-
mus opera tenebrarū: ꝛ induamur arma lu
cis. Hec ibi. Vt ergo induamur arma lu-
cis/abijcienda prius ſunt opa tenebrarū.
quia etſi lux in tenebris huius mūdi lucet:
tamen tenebre eam non comp̄henderūt.

In predictis aūt verbis pōteſt itelligi
triplex glioſe Lucie cōmēdatio ſpecialis.

Prima eſt ꝓpter luminoſe diſpoſitionis
plenitudinem. quia lux.

Secūda eſt ꝓpter gratioſe exemplatio-
nis claritudinē. q2 in tene. lucet.

Tertia eſt propter virtuoſe perfectiō-
nis fortitudinē. quia tenebre eam nō com
prehenderunt.

Primo ergo cōmēdat in ꝟbis illis
a luminoſe diſpoſitionis plenitu-
dine: ꝓpter quā erat lux vera. Po-
teſt aūt dici lux tripliciter.

Primo lux ſolaris.

Secundo lux lunaris

Tertio lux ſtellaris

Primo fuit beata Lu-

cia lux ſolaris. Et hoc propter excellenti-
am fidei et charitatis. Sicut enim ſol eſt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN